

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeccskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeccskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeccskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 150. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy óra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, július 4.

Városaink közéleté.

Nagybeccskerek, július 4.

A sok haszontalan könyv között, mely-lyel mostanában elárasztják a könyvpiacot, egy hasznos munka is akad, mely határozott nyereséget jelent a közgazdasági és közigazgatási szakirodalmunkra. Ehen Gyula, volt polgármester írta ezt a könyvet, a cik-ünk élére írt cím alatt.

A városok eddig mostoha gyermekei voltak úgy a törvényhozásnak, mint a szakirodalomnak és minthogy a jelenlegi állapotok megszüntetését s életrevaló város-rendezési törvényt mindaddig nem várhatunk, amíg az erre vonatkozó irodalom az eszméket nem tisztázza és a közvéle-ményt meg nem érleli, kiváló fontosságot tulajdonítunk Ehen Gyula működésének, amely hivatva van a közönség figyelmét ezen, eddig teljesen elhanyagolt kérdésre terelni. A jelen munka pedig erre a leg-alkalmasabb, mert a statisztikai adatok felhasználásával készült benne, a számok, a csalhatatlan számok beszélnek, amelyek-ből az olvasó maga is, minden kommentár nélkül meggyőződést szerezhet azon rendszertelenségről, amely városaink köz-gazdasági és kulturális életében, azon hiányokról, amik a közegészségügyi intéz-ményeiben — általában véve — mindenütt feltalálhatók. A szerző művében — igen helyesen — már felülemelkedik azon a törvény által megvont, de a gazda-sági kulturális és társadalmi élet által régen lerontott korlátokon, amíg a tör-vényhatósági városokat a rendezett tanácsu városoktól elvá-lasztják; mert hiszen nem lehet tagadni, hogy némely rendezett tanácsu, tehát az önkormányzati jog kisebb mértékét élvező város magasan föltötte áll nem egy tör-vényhatósági városnak. Ehen tudja ezt, épen azért az összehasonlításnál az összes városokat figyelembe veszi. Az össze-hasonlítás alapjául pedig a közélet minden főbb nyilvánulását élénk állítja — és ezek az alapok képezik művének gerincét.

Az első részben szól a városok vagyonkezeléséről, a szükségletek össze-géről, a pótladó nagyságáról, a személyi kiadásokról, a városokat terhelő kölcsön-tartozásokról és a lakosság számáról. A második rész a városok közegészségügyét, az erre vonatkozó intézményeket, minők a csatorna, vízvezeték, parkok, fürdők, kórházak, közbiztonság, közvilágítás, utca-burkolat stb. tárgyalja. Ugyanítt tünteti föl az egyes városokban a születések és halá-lozások számát is. Sajnáljuk, hogy ez a rész nem nyújt teljes képet.

A harmadik rész a városokról, mint kulturális központokról szól és felsorolja a közoktatási és közművelődési intézeteket, az iskola kiadások évi összegét — kár, hogy a százaléki irrt is hiányzik — a ma-gyarul beszélők, itt is olvasni tudók szá-mát és az intelligens elem nagyságát szá-zalékban. A negyedik rész a közgazdasági élet jelenségeire terjed ki s a városokban lakó iparosok és kereskedők számát, a gyárakat és ipartelepeket, vasutvonalakat, pénzintézeteket s az ezekben elhelyezett betétek összegét ismerteti. Az ötödik rész a filantropikus berendezésekről és kiadá-sokról, az árva és szegényházakról, állami gyermekmenhelyekről és szegénytartásról szól. Végül a legutolsó rész az előző szakaszokban közölt adatok alapján leszűrt

tanulmányokat tárja elének. Ebben a részben nyilatkozik meg újra szerzőnk nagy alkotó ereje, ebben ad utmutatást a jövőendő törvénykészítőnek arra, hogyan kell a városokat a magyar nemzeti állam erős oszlopává tenni. Az önkormányzati jog kereteinek tágítása, az állami feladatokat végző intézmények átvétele s ekként a városok terheinek könnyítése, a közegészségügy és közgazdasági erők fejlesztése azok az eszközök, amik városaink hala-dását, polgáraink jólétét és ekként az állami élet nyugodtságát biztosíthatják.

Az értékes könyvet használna forga-tják majd azok, akikre a városi ügyek vezetése van bízva.

A sztrájkmozgalmak.

II.

— július 4.

Tegnap számunkban közöltük egy torontál-megyei jegyző cikkét, aki hozzá szól az arató-sztrájk nagyfotosságu kérdéséhez. Ma ismét vettünk egy fejtegetést, melyet ugyancsak köz-ségi jegyző írt s e cikknek is szívesen adunk teret, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy első sorban azok vannak hivatva a tárgyhoz hozzá-szólni, kik állandóan a nép között élve, ismerik annak gondolkodás módját, óhaját, panaszát.

Íme a második cikk:

Esztendőnk óta minden évben fenyegeti közgazdaságunkat, mint a tavaszi árviz, mint a nyári jégeső: a gazdasági munkások sztrájkja. Esztendőnk óta veszedelme ez a birtokosoknak épügy, mint magának az államnak. Amott a termés le nem arathatásból kifolyó kiszámíthatatlan károk veszedelme, emitt a sztrájkoló szegény nép téli nyomorúsága, létkérdése fenyegeti az állam közbiztonságát, nyugalomát. A hatóság szép szóval, karhatalommal, a gazdáközönség ígéretke-lével, fenyegetéssel, minden esztendőben, minden nyár kezdetén újra kénytelen kezdeni kapacitáló munkáját és minden esztendőben újból ugyanaz az izgatottság, félelem, elkeseredés uralg az egész vonalon.

Oly csapás ma már a gazdasági munkások évenként ismétlődő magatartása, mint a sáskajárás, jégeső. Sőt veszedelmesebb, mert makacsabb elemmel van dolgunk, a létért küzdő, el-keseredeti emberekkel. Közéletünknek oly jelen-sége ez ma már, mely az egész országban elharapódzott és amelynek nyomait mindenütt, mindenben van alkalmunk konstatálni. A sztrájk-mozgalmak megszüntetése érdekében kormányaink sokat próbáltak, tettek már, de a fogházak bi-zonyítják, melyekbe a szegény aratómunkások évenként az aratás kezdetén vándorolnak, az itéletek horribilis száma, melyeket minden nyár kezdetén a munkások fekezésére hoznak, az a tömérdek szó, beszéd, alkudozás, amely ilyenkor eredménytelenül hangzik, bizonyítja, hogy kor-mányaink, hatóságaink munkája meddő és a valóság bizonyítja, hogy a baj nem csökken, de folyton nő. Ezen bajnak orvoslása immár égető szükség, ehhez mindenkinek kötelessége tanács-csal, jóakarattal hozzájárulni.

A baj okainak kifizérése az első teendő és ezek elhárításával a baj maga is meg fog szűnni.

Szerintem az aratómunkások folytonos sztrájkja két okra vezethető vissza. Egyik oka a téli szerződések, a másik oka a szocialista lapok és agitátorok folytonos izgatása. Ezek a sztrájk-kok forrásai és ezeket kell minden kínálkozó törvényes eszközzel megszüntetni.

Feltűnő, hogy az aratómunkások sztrájkja különösen a délvideken fészkelődött be és leg-inkább itt fordul elő. De az is bizonyos, hogy különösen a délvideken van szokásban az arató-munkás szerződések már a téli hónapokban megkötni. A munkaadók azzal védekeznek, hogy nekik biztosítani kell magukat, hogy az aratás-hoz munkásai legyenek, de viszont ők nem köte-leznek senkit sem arra, hogy velük szerződést kössön. Mindenkinek joga van akkor szerződést kötni, amikor akar, ők senkit sem vonszolnak

oda a szerződés aláírására. Ezt mondják. De jól tudják és mindenki tudja, hogy télen, külö-nösen január—február hónapokban, mikor a mun-kások nyári keresetüket már nagyrésztben elél-ték, szorult helyzetben vannak. Jól tudják és mindenki tudja, hogy a gazdasági munkások, könnyebb megélhetésük végett évenként legalább egy sertést akarnak hizlalni, hogy a zsirt és szalonnát ne kelljen nekik apránként megredőzrán beszerezni. Ehhez pedig 1—2 hold kukoricaföld-nek 1/3-adából vagy helyenkint 1/4-éből való meg-művelésből nyerendő kukoricára van szükségük, mert ha a kukoricát vásárolni kell nekik, először pénzük nincs, másodsor a kukorica drága és a hizlalásra ráfiztatnak.

Mit tapasztalunk? Birtokosaink január—február hónapokban kötik meg az aratási mun-kás szerződéseket, tehát akkor, mikor a munká-sok szorult helyzetben vannak és a kukoricaföld megműveléséhez kell kezdeni. Birtokosaink ezt kihasználják, mert a munkások szorult helyzetük-ben egyrészt a foglalóra szorultak rá, másrészt a kukoricaföldre és mert birtokosaink csak annak adnak kukoricaföldet, a ki viszont néhány hold buza aratására köteleszi magát. Oly időben kény-telenek tehát aláírni a szerződést, mikor még nem tudhatják, hogy milyen lesz a vetés és hogy teljesítendő munkájuk meg lesz-e fizetve az előre kikötött munkadíjjal? Nem tudja, hogy fáradsá-gának meg lesz-e jogos gyümölcse. És eljön a nyár és látják, hogy ezért a munkáért, a melyet végezniök kell, a munkabér arányban nem áll, elkeserednek, a jövőt sötétben látják maguk előtt, kétségbeesnek és ekkor hozzájárul a másik ok, a szocialista lapok és agitátorok izgatása, tömeges sztrájkra való felhívása stb. A nép — mi jegyzők számtalanszor tapasztaljuk — abból indulva ki, hogy ha ilyesmit nyomtatni lehet és nincs ki ezt megtiltja, hogy az ilyesmit újszabba írják — mért ne lehetne tenni is — elkeseredésében az izgatók után indul, a hatóságban, aki a békés munkát tanácsolja nekik, elnyomóját látja, azt hiszi róla, hogy összejátszik a birtokossal és az ő megron-tására törekszik — ellenszegül, megbüntetik, be-zárják és a munkásnép ily körülmények között egész nyáron eltartásához mitsem kereshet, ő és családja télen nyomorba kerül, éheznek, az állam segélyezésére szorul, vagy nem tiszteli a tulajdon szentségét, veszélyezteti a közbiztonságot és vagy kivándorol, vagy jövő télen szorultságában ismét érdekei szemmel tartása nélkül köt szerződést.

Vizsgáljuk most a dolgot a másik oldaláról, vagyis ha a munkaadó és munkás nem köthet télen szerződést és az agitátorok és szocialista lapok izgató működése meg van szorítva. A munkaadó és munkás az aratás megkezdése előtt 1—2 héttel megnézi a vetést és hozzávetőleges számitással megállapíthatja az eredményt. A munkaadó látja, mennyit adhat munkabérül, a munkás kiszámíthatja, hogy 1—1 holdnál milyen erőfeszítés mellett, mennyi ideig kell dolgoznia és végeredményben mennyi lesz a keresete? Iljenkor nem köthet hónapokkal előbb vaktában szerződést, hanem kellő, nyugodt megfontolás mellett és tények ismerésével. Mert hisz tudva-levő dolog, hogy álló, vagy össze-visszadült buza aratása könnyebb vagy nehezebb? Hogy a dült buza, lehet kevésbé dült, vagy teljesen össze-vissza forgatva. És ha ilyenkor a tények ismeré-sével vállal szerződési kötelezettséget a munkás, nem hiszem, hogy akad egy is, aki erőszakkal, vagy sztrájkjal akarja az őt megkötő szerződés-től megszabadulni, vagy ezt megmásítani. És ha mégis akadna, ám büntessék meg őt a törvény teljes szigorával — megérdemli.

Még arra akarok kiterjeszkedni, hogy mi-ként lehetne ezeket az okokat megszüntetni.

Az 1898. évi II. t.-c. 76. §-a felhatalmazza a törvényhatóságokat, hogy a munkaadók és a gazdasági munkások közötti jogviszonyoknak az említett törvény által nem érintett és a helyi viszonyoknál fogva fontossággal bíró részei iránt a törvényhatósági területen működő gazdasági egylet véleményének meghallgatásával külön szabályrendeletet alkothassanak. Ezáltal a tör-vény oly jogkört biztosított a törvényhatóságok-nak, amelylyel élnie ezidő szerint sürgős előzá-hatatlan kötelessége. A törvényhatóságok által oly értelmű szabályrendelet alkotandó, hogy az aratási szerződéseket tilos az aratás körülbelüli megkezdése előtt 14 napnál előbb megkötöni. Ily időpontul esetleg június 15-ike állapítandó meg. Helyi (vegyes) bizottságok volnának alakítandók, amelyeknek teendője közé tartoznék vitás esetek-

ben az ellentétek elsimitása. Ezen vegyes bizottságok felvételének hatalmazandók vitás esetekben — felelősség kizárásával — a munkabért megállapítani, amely határozatukat a vitás terület megszemlélésé után volnának kötelesek hozni. Ezáltal az ellentétek a lehetőséghez képest el lennének simítva és a felek is inkább megnyugodnának.

Ezzel az egyik ok megszűnt volna és ezáltal az agitátorok és szocialista lapok igazgatásai is talajt veszítenének. De ezekkel szemben is a törvény által megengedett minden lehető eszközzel fel kellene lépni, hogy hatásuk a lehetőségig korlátozva legyenek. Mindenekelőtt azonban a földmunkás egyesületek fölszólítandók volnának. Amennyiben pedig a munkások helyzetük javítása céljából egyesülni akarnak, úgy tegyék meg azt közösen, de semmiesetre se engedjék meg az, hogy ezen közösi egyesületek valamelyik központnak főkegyelmei legyenek, a hová ők a tagok által fizetett járulékok egy részét beszállítják, mert ezen összegekből tartják fenn ott az igazgató lapokat és küldik szét az országba az agitátorokat, a kik a szegény tudatlan népet a sztrájkra bírják.

A törvényhatóságoknak már most kellene megalkotniuk a fentebb érintett szabályrendeletet, hogy az a jövő évre már érvényes legyen. Mert gazdáink — a nagyobbak már is szerezték arató gépeket — a kisgazdák pedig az ideai arató munkássztrájkokon okulva, a jövő esztendőben 2—3—4-en összeállva, együttesen fognak maguknak arató gépeket beszerezni. Ennek a levét pedig a munkások fogják megenni. Az aratógépek a munkások igen nagy számát teljesen nélkülözhetővé fogják tenni és a munkásoknak nem marad majd más hátra, mint vándorbotot venni kezükbe és Amerikába kivándorolni. Ez azonban az állam gazdasági életére nézve igen káros következményekkel jár, amennyiben csak a legjobb munkások fognak kivándorolni. Itthon pedig többnyire a gyávák, éhietlenek, dologkerülők maradnak, akik a népek salakját képezik és másokon elősködnék. Ezt pedig megakadályozni, ezen segíteni, alaposan, sürgősen segíteni, minden faktornak, minden emberiesen érző hazafinak kötelessége.

Martin József,
közs. jegyző.

Zichyfalva.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Július 5. A torontali orvos-egylet közgyűlése.
Július 9. Közig. biz. ülése.

— **A törvényszéki elnök szabadságon.** Zsiross Lajos kuriai bíró, a nagybecskereki törvényszék elnöke tegnap elutazott Nagybecskerekre s szabadságidejét egyelőre Buziás-fürdőn fogja tölteni. Távolléte alatt Junker János törvényszéki bíró helyettesíti.

— **Iparhatósági ülés.** A városi tanács, mint elsőfokú iparhatóság tegnap délelőtt ülést tartott, amelyen Zoufall Mihály géplakatos és cséplő munkák, Konkoly Samu cséplési munkák, özv. Rohoska Sarolta szatóciszlet nyitására, Glaser Mihály kovácsműhelyre, özv. Siroska Amália szatóciszlet, Kallócs Géza fogadó és vendéglő, Gruncsity Lyubomir és Stefanovits Sándor pedig cséplési munkák végzésére nyertek iparendélyt.

— **Prímiciák.** A csanádi egyházmegye nemrég felszentelt lelkészei vasárnapon a következő helyeken tartják első szentmiséjüket: Fábrián Dénes Zombolyán Káplár Károly segédlete mellett, Naszódi József Nagyikindán Telbisz János segédletével és Groszmann János Dettán, akinek manuduktora Lichtfusz Károly apát-plébános lesz.

— **Országos tüzoltó-tanfolyam.** A magyar országos tüzoltó-szövetség hazai tüzoltó intézményünk fejlesztését célozván, a fennálló tüzrendészeti kormányrendelet célzatának mennél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a magyar kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 8849. III/b. számú rendeletével nyert megbízása alapján a folyó év nyarán a XV. országos tüzoltó szaktanfolyamot tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által a tüzrendészet és a tüzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tüzoltói szakmában megfelelő kiképzést nyerjenek, tüzoltótestületek szervezéséhez és azok szakszerep vezetéséhez, a tüzrendészet kezeléséhez a megkívánt ismereteket megszerezhessék. A szövetség felkéri tehát hazánk városait, nagy- és kisközségeit, a tüzoltóságokat és a tüzoltókat s mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálatában álló nemes intézmény iránt érdeklődnek, hogy a folyó évi augusztus hó 1-étől augusztus hó 19-ig bezáró-

lag Budapesten tartandó tizenötödik országos tüzoltó szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek s használják fel az ezen szakmában való kiképzetésükre kínálkozó kedvező alkalmat. Tanfolyamhallgató lehet minden 18—42 éves, fedhetetlen előéletű férfi. Mégis tekintettel arra, hogy a tanfolyam elsőrendű célja az, hogy a tüzoltó tisztai állás betöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos az, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel, lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyének küldessenek ki. A felvehető hallgatók száma 50-ben van megállapítva. A tanfolyam kezdődik 1906. évi augusztus hó 1-én és tart bezárólag augusztus hó 19-ig. A befejező vizsgálatok augusztus 18-án és 19-én tartatnak úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből. A részvételben való irásbeli jelentkezés határideje 1906. évi július 10-ike. Az ezen határidőn túl jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményre nem tarthatnak igényt. A jelentkezés a magyar országos tüzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Kerepesi-ut 38.) intézendő.

— **Uj lap.** Perjámoson dr. Eisenstein Rezső ügyvéd szerkesztésében „Torontaler Nachrichten” címmel hetenként kétszer megjelenő új lap indult meg július elsején. Az újság a lovrini választókerület negyvennyolcas és függetlenségi pártjának hivatalos lapja. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter német szövegű tündözől táviratot intézett a szerkesztőséghez.

— **A vármegyei sztrájkmozgalmak.** Mint Oroszlámosról jelentik, dr. Balog Géza szegedi ügyvéd és Révész Sándor a földmunkások középponti szövetségének kiküldötteiként vasárnap megjelentek Oroszlámoson, hogy az ottani földmunkások sztrájkja ügyében békéltetőn közbe lépjenek. A kiküldöttek azonban az oroszlámosi csendőrség feltartóztatása és visszatérésre kényszerítése őket Szegedre, eltiltván, hogy a földmunkásokkal érintkezzenek. Dr. Balog Géza most az ügyvédi kamaránál emelt panaszt az ügyvédi minőségén ejtett sérelem miatt.

Mint lapunknak Barakovich Kálmán áll. gazd. tudósító Nagyszentmiklósról jelenti, körzete területén az aratói munkák hérmozgalmi zavarok nélkül, de magas árak kikötése mellett megindultak.

A valkányi határban Koreck János birtokán az aratók sztrájkba léptek. Keresztes főbíró a vezetőket 45—45 napi elzárásra ítélte, de végrehajtásra nem került a sor, mert a sztrájkolók az ítélet kihirdetése után az eredeti szerződési feltételek mellett munkába állottak.

Nakó Sándor gróf porgányi uradalmán kétszázhetven munkás hagyta abba a munkát, mire a főbíró a szerződéshez munkásokat — harmincegyet — 30—30 napi elzárásra ítélte. Az ítélet után a munkások és az uradalom között egyezség jött létre, mire valamennyi arató munkába állott, a főbíró pedig az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

— **Iparpartó kongresszus.** Mint Szegedről jelentik, a szegedi iparpártoló nagygyűlés végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén állapította meg az augusztus hó 26-án Segeden megtartandó első iparpártoló kongresszus részleteit. Tekintettel a szünidőre, a végrehajtó bizottság az elnökséget bízta meg a program kivitelével. A kongresszus kereteit nagyban fogja emelni, hogy az ünnepségek a Klauzál-szobor leleplezésével összeessenek.

— **A III. oszt. kereseti adó felemelése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara utolsó teljes üléséből táviratilag állást foglalt a kereseti adók felemelése ellen. E felterjesztésre a kamara tegnapelőtt a következő sürgönyválaszt kapta a pénzügyminiszteriumtól:

Távirati beadványa folytán illetékes pénzügyigazgatóságok utasítottak: intézkedjenek, hogy a bizottsági előadók a keresetadókra vonatkozó javaslatok megtételénél a kereseti viszonyok alakulására folyton figyelemmel legyenek és emeléseket csakis teljesen indokolt esetekben hozzanak javaslatba. Pénzügyminiszterium.

A kamara közbenjárásának tehát meg volt a kívánt eredménye, mert most már kétségtelen, hogy Temes-, Torontál- és Krassó-Szörényvármegyében az adókvetés méltányos alapon fog történni.

— **A D. M. K. E. szegedi nevelő-intézete.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület Szegeden közép-, felsőkereskedelmi, polgári iskolai és tanítóképző-intézeti tanulók részére nevelő-intézetet állított föl, amely szeptember 1-én nyílik meg. A nevelő-intézet célja: a szegedi iskolákba járó vidéki tanulóknak alkalmas otthont nyújtani s abban őket oly vallás-erkölcsi és hazafias nevelésben részesíteni, amely a szülői házat lehetőleg pótolja. A nevelő-intézet az egészségügyi és modern pedagógiai követelményeknek megfelelően van építve és berendezve. Az inté-

zetbe 200 tanulót vesznek fel; a felvételt július 31-ig kell folyamodni; az évi ellátási díj 400 korona. Az intézet igazgatója Hauser R. S. áll. felső ker. iskolai tanár, aki az érdeklődőknek készséggel küld tájékoztatót s megadja az esetleg még szükséges felvilágosításokat.

— **Dávid a kaszárnyában.** — Káplár (a hajnali ébresztőkor): Dávid! A füled kacskaringóját! Fölkelni! Nem hallod? Dobolnak.

— Dávid (félalomban): Nem licitálok.

— **Alvó leány a sinen.** Tegnapelőtt délután a Temesvárról Szeged felé robogó személyvonat Valkány előtt hirtelen megállott. A hirtelen megállásnak az volt az oka, hogy a mozdonyvezető észrevette, hogy a sinen valaki fekszik. Egy tizenegyes valkányi leány aludt ott édesdeden és még a vonat dühögésére sem ébredt fel. A mozdonyvezető lezállott és úgy húzta el onnan az alvó leányt.

— **A próbacsendőr.** Szegedről írják: A közeli Szerbkeresztúron az arató sztrájk miatt tudvalevőleg nagy csomó csendőrlegénységet összpontosított a szegedi csendőrkerületi parancsnokság. A csendőrlegénység egy fiatal tagja: Kerekes Ferenc nagyikindai próbacsendőr szombaton este leitta magát és ilyen állapotban olyan tette ragadtatta magát, amiért súlyos rabság lesz az osztályrésze. A részeg csendőr összevagdalta Lovadinov Dávid szerbkeresztúri gazdát, Stain Nikola közösi éjjeli őrnök meg valósággal levágta a balkezét. A többi csendőrök a vérengző keresésére indultak és őt egy korcsmában megtalálták. Nyomban letartóztatták és a nagyikindai csendőrfogházba vitték.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépezetők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvári szervezett bizottság által 1906. évi július hó 8-án reggel 8 órakor a m. kir. államasutak műhelyépületében fog megtartatni. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros, Kültér 2. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Zsebmetező paraszt.** Horváth József beodrai földmives tegnapelőtt a csakovai vásárra ment. Busan járt-kelt a sok szép cifra holmi közt, amelyek neki olyan nagyon tetszettek, s amelyek megvételéhez olyan kevés volt a pénze. Ez a körülmény azonban nem ejtette kétségbe; sokkal praktikusabb és vállalkozóbb szellemű ember volt, semhogy ilyen kicsinyes akadály visszaríszította volna attól, ami neki tetszik. „Amíg másoknak van pénzük, addig nekem is van”, theória szerint odaállt az éppen valami felett alkudozó Eck Mátyas német szárcsai földmives mögé és annak zsebéből kiloptott egy 940 koronát tartalmazó pénztárcát. Minden rendben ment volna, csakhogy az ő háta mögött is állott valaki — még pedig egy csendőr, aki a derék atyafit „munka” közben elcsipte.

— **Buffalo Bill.** A régi Mexikóban minden festői. A dambörbe öltözött és cukorszalmából készült szalmakalappal fedett mexikói semmi esetre sem érdektelen látvány. Lovára egy lendülettel pattan fel, oly eleganciával, amely páratlan; a lassó-vetésében egyedül, amelyben csakis Cowboy közelíti meg. Ebben rendkívül pontoságot tanusít, meglepő erőt és tökéletesen uralkodik az izmai felett. Ez a három legfontosabb momentuma a lassó-vetésnek és a mexikói ezeket gyermekkorától kezdve kultiválja. A Buffalo Billnél lévő mexikóiak kiválasztottak az ügyességükért a lassó-vetésben és vezetőjük Venancio Orapessa ur a lassó-vetésnek világmestere.

A Wild West (vad nyugat) legérdekesebb száma e mellett az arab Beduinok csapatja lesz. Ezek büszke lovasok, páratlan lovasműtávirányokat produkálnak tízes lovakon. Rendkívül ügyes akrobaták és érdekes látványt nyújtanak, amely természetesen csakis a Buffalo Bill óriási arénájában jut érvényre.

Irodalom.

* **Uj eredeti magyar férfikarok.** Az Apollo huszadik évfolyamának, illetve tizedik részének utolsó száma a következő új karokkal jelent meg vezérkönyvben és négy szólamban: 398. kar. Hej! Rákóczi fejedelmünk... Nemo c. dalmából, gróf Zichy Gézáról; 398—400 kar. Magyar népdal-egyveleg Dankó Pista dalaiból: a) Irom levelemet...; b) Hét országban nincsen olyan...; c) Bus az gölya, le van az tő csapóva... férfikarra Schunda V. J. szives engedélyével átirta Mácsi Sándor. Az Apollo egész évi előfizetési díja egy példány vezérkönyvre és négy szólamban 5 korona. Mindennemű postaküldemény címzendő: Az Apollo szerkesztőségének Budapesten, VI. ker., Lázár-utca 18. sz. a.

* **A föld körül.** A hat kötetes munkából, amit ezzel a címmel: „A föld körül” dr. Gáspár Ferenc írt, most jelent meg az első két kötet. Vaskos, majd hatszázoldalas könyv mindkettő. Emellett a sulyuk könnyű, a fűzés, a kötés mind erős, célszerű és modern. Lapjaikat forgatva, mindenekei között a kiadói ízlés ötlük az olvasó szemébe: a finom papír, a tökéletes nyomású illusztrációk, színes műlapok, a betűk eleganciája.

A formára nyolcadrét alakú két kötet az egész munka mintegy 1200 képéből bőven ad kóstolót, hogy a kiadók miképen igyekeztek a szöveg használhatóságát helyénvaló és előkelően válogatott képekkel emelni. Szöveg és illusztráció pompás harmóniában olvad össze s ritka értékűvé teszi Gáspár Ferenc művészi tollal írt utóírását, amelyhez a legszerényebb igényű olvasó is hozzá férhet. Egyidejűleg ugyanis a két kötetet füzetes kiadás indult meg. Kéthetenként megjelenő egy-egy füzet ára 60 fillér. A füzetes kiadásra előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadónál, Singer és Wolfner könyvkereskedésében. (Bpest, Andrassy-ut 10.)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott, melyen az elnöki bejelentések után Hellebronth Géza betérjesztette az összeférhellenességi bizottság jelentését Barabás Béla mandátuma ügyében, majd Sáhgy Gyula előadó a pénzügyi bizottság jelentését a horvát pénzügyi egyezmény dolgában.

Miután felolvasták az interpellációs könyvet, harmadszori olvasásban elfogadták a bírálóknak és ügyészeknek az igazságügy-miniszteriumba való rendeléséről szóló törvényjavaslatot.

Ezután áttértek a felirati vitára, melyben ma elsőnek Goldis László nemzetiségi szóalattól, aki a nemzetiségi sérelmeket fölpanaszolva kijelentette, hogy a többség feliratát nem fogadja el, hanem a nemzetiségi feliratához csatlakozik.

Eber Antal az Ausztriával való gazdasági viszonyunkat tárgyalja s kívánja, hogy az önálló jegybank mielőbb fölláttassék. A feliratot egyébként elfogadja.

Manojlović János szintén a nemzetiségi sérelmeket panaszaolva, nem fogadja el a feliratot, annál kevésbé, mert a felirat szerinte a képviselőház szuverenitását sérti.

Apponyi Albert gróf a kormány nevében tiltakozik az ellen, hogy a felirat a képviselőház szuverenitását sértene.

Most megszakították a vitát s áttértek az interpellációs ügyekre.

Először Andrassy Gyula gróf belügyminiszter válaszol Hodzsa Milánnak a földmunkások országos egyesületének feloszlása dolgában hozzá intézett interpellációjára s kijelenti, hogy a szövetséget nem akarták feloszlanni, hanem csupán vizsgálatot indítottak ellene a beérkezett panaszok alapján, a melynek az lett a vége, hogy a szövetséget megfelelő figyelemzésben részesítették.

A választ tudomásul vették.

Pilis István Vörös László és Feilitzsch Bertalan volt miniszterek kitüntetésében interpellálja a kormányt.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány a kitüntetések nem közvetítette s hogy a gazdasági szerződéseknél szokásban van a szakeladók kitüntetésére. Így történt Feilitzsch és Vörös kitüntetésére is.

A választ tudomásul vették s ezzel az ülés véget ért.

A király Ischiben.

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischiből jelentik, ő Felsője, aki tegnap este 7 órakor érkezett oda, ma a legjobb időben hosszabb sétakocsizást tett.

A kvóta.

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A magyar és osztrák kvótaküldöttségek f. hó hatodikán, délelőtt 11 órakor közös tanácskozást tartanak, hogy megállapítsák a kvótát. Előrelátható, hogy nem fognak megegyezni és következik majd a királyi döntés, amely legközelebb fog a hivatalos lapban megjelenni.

A szubvenció.

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lengyel Zoltán, a „Független Magyarország” című lap főszerkesztője állásától megvált, mivel nyilatkozata szerint a lap a kormánytól az ő tudta nélkül szubvenciót kapott, sőt ötvenezer koronát állítólag már fel is vett.

A dolgról Wekerle miniszterelnök nyilatkozott tegnap, mondván, hogy a dolog nem úgy van. Lengyel levele bejelentése annak, hogy ellenzéki akar menni.

Hír szerint a dologgal a ma esti minisztertanács is foglalkozni fog s Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter aktákat fog tenni a Ház asztalára, hogy mennyi pauszát kap a lap a magyar államvasutaktól.

A gázgyári sztrájk.

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A gázgyári sztrájk ma megszünt, miután az igazgatóság nagyjában teljesítette a munkások követeléseit.

Az orosz események.

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgőnyzik, a cár komolyan beteg és ezért hosszabb tartózkodásra a finn partvidékre utazik.

Budapest, július 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Varsói távirat szerint, ott tegnap délután ismeretlen emberek két rendőrtisztviselőt agyonlőttek és három halálosan megsebesítettek. Egy Gurevics nevű egyetemi hallgatót lakásának ajtaja előtt agyonlőttek, mert állítólag elárulta a pártot. Tegnap este öt ismeretlen ember agyonlőtte Popolcev századost, ki a citadellában politikai foglyok kivégzésénél jelen volt.

Budapest, július 4. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervári jelentések szerint az idei rossz termés az 1891-ikénél is jóval nagyobb, amennyiben legalább fél Oroszországot sújtja. A legkülönösebb az, hogy amíg más országokban a tulságos esőzések tették tönkre a gazdag vetéseket, addig az oroszországi rossz termésnek a folytonos szárazság az oka. Kazánban és Asztrachánban már rettenetes módon jelentkezik az éhínség, amely a skorbuttal kapcsolatban lép föl.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.14	—
Buza (áprilisra 1907.)	15.68	—
Rozs (októberre)	12.94	—
Zab (októberre)	13.20	—
Tengeri (júliusra)	12.14	—
Tengeri (májusra 1907.)	11.32	—

Nyilttér.*

Mindenütt kapható

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
a fogakat tisztán, fehérén és épségben tartja.

(353-42.15)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Arverési hirdetés.

Orlovát község tulajdonát képező 4-5 mm. nehéz bika, folyó évi július hó 5-én d. e. 11 órakor nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár 240 korona, bánatpénz 10%.

Orlovát, 1905. évi június hó 28-án.

Popovits, Vojnov György,
jegyző. (664-1.1) bíró.

1329/1906.

653-3.3

Hirdetmény.

A tógyéri körjegyzőségnél évi 800 korona fizetés mellett egy írnök-végrehajtó július 15-től kezdve állandó alkalmazást nyerhet. Román nyelv szövegtudása szükséges.

Tógyér, 1906. évi június hó 28-án.

Teszling,
jegyző.

Magyarszentmihály község előljáróságától.

782. szám. 1906.

666-2.1

Hirdetmény.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ö nagyméltóságának 1906. évi május hó 18-án kelt 36211. számú rendeletével a magyarszentmihályi állami iskola kibővítését 11314 kor. 56 fillér összeg erejéig engedélyezte.

Ezen munkát foganatosításának biztosítása céljából 1906. évi július hó 21. napjának délelőtti 10 órájára Magyarszentmihály község házában tartandó ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Magyarszentmihály, 1906. július 1.

Községi előljáróság.

Legfinomabb

kajszin-barack

(689-x.1)

(befőzésre)

kapható Uri-utca 3. sz. alatt.

697. kig. szám 1906.

658-3.2

Versenytárgyalási hirdetés.

Alólirott előljáróság ezennel közhírré teszi, miszerint határában az „Izlaz” nevű legelőn egy marhahátató kutat a szükséges vályukkal, vedrekkal és sátorral felszerelve épített. Felhivatnak építési vállalkozók, hogy jelen ügyben ezen község háznál 1906. évi július hó 16-án d. e. 10 órai kezdettel megtartandó versenytárgyaláson jelenjenek meg s a 10163 kor. 87 fillérben megállapított építési költség 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban tegyék le. Feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Számos község előljárósága, 1906. évi július 2-án

Jovánov,
jegyző.

Zsivkov,
bíró.

Egy jó családból való fiú, aki a

fogtechnikát

meg akarja tanulni,

dr. Iványi Mór

helybeli fogorvosnál

≡ alkalmazást nyerhet. ≡

(668-1.1)

TOJÁS

Háziasszonyok figyelmébe.

Naponta friss, lámpánál egészséges minőségűnek talált csak a kezelés alatt eltörött

tyuktojás

a legjutányosabb napiárak mellett kapható

HERZOG GYULA és Tsa

tojáskivitel oégnél,
Városház-utca 2.,

a gimnáziumi tornaesernőkkel szemben.
589-24.7

Torontálmegye alispánjától.

17737/1906.

665-3.1

Árlejtési hirdetés.

A vármegye székházában, továbbá a) alább megnevezett megyei közkórházakban az 1906-1907. telén következő fűtőanyagok szükségesegek:

A megyei székház számára 1600 mm. koks.

A nagyikindai közkórházban 4 waggon tűzifa és 3 waggon magyar szén.

A módosi közkórházban 350 méter-mázsza pirszén és 160 köbméter bükk- vagy tölgyfa.

A zombolyai közkórházban 5 waggon hazai kőszén és 5 waggon vörös bükkfa.

A törökkanizsai közkórházban 2 waggon elsőrendű aninai kőszén.

Felhívom a szállításra vállalkozókat, hogy a szállításra vonatkozó zárt ajánlataikat folyó évi július hó 15. délelőtt 10 órájáig nálam nyújtsák be.

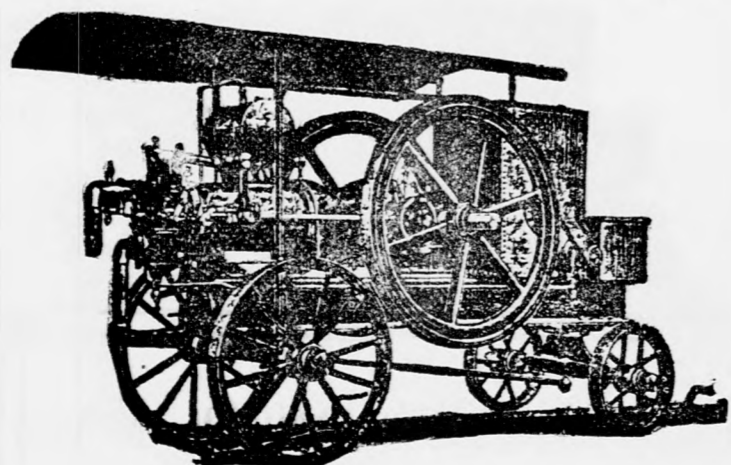
Vállalkozni lehet az egész fűtőanyag szállítására, továbbá minden egyes kórház és a székház részére külön, végül külön a fára és külön a szénre. Ezek kizárólag hazai származásúak legyenek. A szállítási időpontot a székház részére én tűzöm ki, a kórházak részére pedig az illetékes igazgató-főorvos. A vállalati összeg 5%-a az ajánlattal készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban óvadék gyanánt előre leteendő és az igazolandó. Elkésett, távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Fentartom magamnak a jogot, hogy a vállalkozók között szabadon választhassak és esetleg új árlejtést kiírassak. A benyújtott ajánlat a vállalkozóra azonnal kötelezővé válik.

Nagybecskerek, 1906 évi július hó 3-án.

Jankó,
alispán

Cséplési és gazdasági célokra legjobban bevált

benzin motorok

Ipari és malomhajtásra legolcsóbb üzemi

szívógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

428-28.11

Nagybecskerekén csak egy napra.
Pénteken július 6-án, a vásártéren.

Két előadás,

délután 2 órakor,

este 8 órakor.

Bemenet délután 1-től, este 7-től kezdve.

Az esti előadás semmiben sem különbözik a délutáni előadástól.

Minden ülés vízmentes vászon által van védve.

BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Congress of Rough Riders of the World

(a világ legmerészebb lovasai)

CODY W. F. ezredes, „Buffalo Bill“

személyes vezetése és előadása alatt.

Utolsószor!

Soha sem jönnek többé! Aki most nem látja, soha sem fogja látni!

Három különvonat, 800 ember, 500 ló.

Őszehasonlíthatatlan színi előadás, melynek nagy hírnevét a valóság messze felülmúlja.

Elvitathatlanul ez a

csodálatraméltó lovasok legkiválóbb egyesítése,

a legnagyobb katonai karuzsel, melyet a világ valaha láthatott!

kivitetik a legmerészebb lovasok legmerészebb lovaglási remekeiben: kozákok a Kaukázusból, amerikai znavok, az Egyesült Államok civil katonasága, beduinok a Saha-rábról, gyors lövészek, lassodobók, vaquerosok (tehenpásztorok) a régi Mexikóbról, cowboysok és indiánok az amerikai prairieékből.

Ezután harcosok loháton vonulnak el, a világ összes seregeinek lovasági veteránjaiból.

Egy csoport japán „Samurai“ antik és modern hadigyakorlataikkal.

100 amerikai indián

valódi vörösbőrűek, vezérek, harcosok, nők és gyermekek.

Megható és érdekes jelenetek az ismert Wild West-i epizódokból adatként elő.

„A puszták utászai“ által.

A posta megtámadása; hogy kell felülni a vad Bucking Bronchosokra; az indiánok hadi táncai, egy kivándorló csapatjának támadása, érdekes lovaglási remek.

Igazi katonai drámák

több képekben

„A Little Big Horni“ csata

vagy

„Custer utolsó menekülése.“

„BUFFALO BILL“ a lovas lövészek mestere, csodálatos lövőgyakorlataival vágató lovon.

Rendes tüzérség hadi gyakorlatai éppolyak mint a csatatéren.

Mindég és mindenütt teljes tökéletességgel, rövidítés nélkül kerülnek az előadások a legnagyobb és legújabb arenába színre.

A hirdett előadások minden időjárásnál megtartatnak.

Fenséges kivilágítás egy különleges világítási villamos rendszer által.

Egy egyetlen jegy feljogosít az összes kihirdett látványosságoknak megtekintésére.

„Buffalo Bill“ helyárai:

Első hely 2 korona

Számozott hely 4 „

Fenntartott hely 5 „

Páholy ülés 8 korona

Egész páholy (6 sze-

mély részére) 48 „

Gyermekek 10 éven alul fél árat fizetnek.

Jegyek előre válthatók az 5 és 8 koronás helyekre délelőtt 9 órától, az előadások napján, rendes áron

Schneider Jánosnál, Ferenc József-téren.

Nagyikindán július 5-én.

Pancsován július 7-én.